

WYBRANE ULGI I UPRAWNIENIA DLA OSOBY DO 16-GO ROKU ŻYCIA

Niniejsza broszura stanowi jedynie materiał informacyjny i pomocniczy - nie stanowi oficjalnego źródła prawa.

Stan prawny na dzień 01 stycznia 2021 r.

I. ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE

Zasilek pielęgnacyjny - przyznawany jest w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zasilek przysługuje niepełnosprawnemu dziecku w kwocie 215,84 zł miesięcznie. Zasilek wypłacany jest wyłącznie na wniosek strony.

Świadczenie pielęgnacyjne - z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje:

- 1) matce albo ojcu;
- 2) opiekunowi faktycznemu dziecka;
- 3) osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.);
- 4) innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359 z późn. zm.) ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności

- jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności zawierającym łącznie wskazania dot.: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Kwota świadczenia wynosi 1971 zł miesięcznie.

II. ZASIŁEK RODZINNY ORAZ (WYBRANE) DODATKI DO ZASIŁKU

Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku przysługuje:

- 1) rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka;
- 2) opiekunowi faktycznemu dziecka (*osoba faktycznie opiekującą się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka*);

- jeżeli przeciętny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 764,00 zł.

Począwszy od stycznia 2016 r. obowiązuje tzw. mechanizm: "złotówka za złotówkę". Zgodnie z wprowadzonymi zmianami, rodzina, która przekroczy próg dochodowy nie zostanie automatycznie pozbawiona zasiłku. W takim wypadku świadczenie zostanie obniżone o tyle, o ile zostało przekroczone kryterium dochodowe.

II. ZASIŁEK RODZINNY CD.

Wysokość zasiłku rodzinnego wynosi miesięcznie:

- 1) 95,00 zł na dziecko do ukończenia 5-go roku życia;
- 2) 124,00 zł na dziecko w wieku 5-go roku życia, do ukończenia 18 roku życia.

Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka - przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, na pokrycie zwiększonych wydatków związanych z rehabilitacją lub kształceniem dziecka.

Wysokość dodatku wynosi:

- 1) 90,00 zł miesięcznie na dziecko do ukończenia 5-go roku życia;
- 2) 110,00 zł miesięcznie na dziecko powyżej 5-go roku życia do ukończenia 24-go roku życia.

Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania - to dodatek dla rodziców lub opiekunów dziecka oraz osób uczących się na częściowe pokrycie wydatków związanych z nauką w szkole poza miejscem swojego zamieszkania w sytuacji dojeżdżania do niej lub zamieszkania w miejscowości, w której się ona znajduje. Dodatek przysługuje przez 10 miesięcy w roku, w okresie pobierania nauki od września do czerwca następnego roku kalendarzowego. Wysokość powyższego dodatku to 113,00 zł miesięcznie.

III. DODATKOWY URLOP WYCHOWAWCZY

Pracownik zatrudniony co najmniej 6 miesięcy ma prawo do urlopu wychowawczego w celu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem. Do tego okresu zatrudnienia wlicza się również poprzednie okresy pracy. Wymiar urlopu wychowawczego wynosi do 36 miesięcy. Urlop jest udzielany na okres nie dłuższy niż do zakończenia roku kalendarzowego, w którym dziecko kończy 6 rok życia. Niezależnie od podstawowego urlopu – jeżeli z powodu stanu zdrowia dziecka potwierdzonego stosownym orzeczeniem o niepełnosprawności, dziecko wymaga osobistej opieki pracownika, może być udzielony „dodatkowy” urlop wychowawczy w wymiarze do 36 miesięcy, jednak na okres nie dłuższy niż do ukończenia przez dziecko 18 roku życia.

Szczegółowe informacje znajdują Państwo w art. 186 i następnych ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 1320 z późn. zm.).

IV. FORMY AKTYWNOŚCI WSPOMAGAJĄCEJ PROCES REHABILITACJI I SPOŁECZNEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Turnusy rehabilitacyjne - to zorganizowana forma aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku. Ich celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, m.in. przez nawiązywanie i poszerzanie kontaktów społecznych, rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu. Turnusy rehabilitacyjne odbywają się w grupach zorganizowanych liczących nie mniej niż 20 uczestników o podobnych potrzebach w zakresie rehabilitacji ze względu na rodzaj niepełnosprawności. Trwają co najmniej 14 dni. Każda grupa turnusowa ma opracowany program rehabilitacji odpowiedni do schorzeń uczestników, realizowany przy udziale kadry specjalistów. Dofinansowanie do pobytu (z wyjątkami) wynosi 30 % przeciętnego wynagrodzenia. Osobie niepełnosprawnej w wieku do 16 lat, która wymaga pomocy w codziennym funkcjonowaniu, może być przyznane również dofinansowanie pobytu opiekuna na turnusie, pod warunkiem, że lekarz we wniosku skierowania wyraźnie uzasadni konieczność pomocy opiekuna w wysokości. Dofinansowanie do pobytu opiekuna wynosi (z wyjątkami) 20 % przeciętnego wynagrodzenia. Środki z dofinansowania można otrzymać raz w ciągu roku kalendarzowego.

Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze - dofinansowanie ze środków PFRON. Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze ujęte są w katalogu, który jest załącznikiem do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r. poz. 1267 z późn. zm.). Znajdą tam Państwo limity finansowania każdego przedmiotu w ramach ubezpieczenia pokrywanego przez Narodowy Fundusz Zdrowia (NFZ) oraz wysokość udziału własnego wnioskodawcy w kosztach zakupu. Jeżeli potrzebują Państwo pomocy finansowej na pokrycie dopłaty do zakupu, należy zwrócić się do PCPR-u, który udzieli dofinansowania ze środków PFRON.

Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny - jest to sprzęt zalecony przez lekarza niezbędny do rehabilitacji w warunkach domowych, który nie jest objęty ubezpieczeniem zdrowotnym. Nie ma określonego katalogu sprzętów rehabilitacyjnych. PCPRF może udzielić dofinansowania na sprzęt na wniosek osoby niepełnosprawnej poparty zaleceniami lekarza prowadzącego.

V. ULGA REHABILITACYJNA

Ulga rehabilitacyjna przysługuje m.in.: podatnikowi mającemu na utrzymaniu osobę niepełnosprawną na cele rehabilitacyjne oraz cele związane z ułatwieniem wykonywania czynności życiowych. Osoba niepełnosprawna pozostająca na utrzymaniu podatnika – to osoba niepełnosprawna, której roczny dochód nie przekracza dwunastokrotności renty socjalnej (w wysokości obowiązującej w grudniu roku podatkowego), będąca dla m.in. podatnika: dzieckiem własnym, dzieckiem przysposobionym, dzieckiem obcym przyjętym na wychowanie, pasierbem, rodzeństwem. Przy czym do dochodów osoby niepełnosprawnej nie zalicza się świadczenia uzupełniającego, zasiłku pielęgnacyjnego. Wydatki uprawniające do odliczeń dzielą się na:

Wydatki nielimitowane - odliczeniu podlega cała wydatkowana kwota. Są to wydatki poniesione m.in.: na: 1) adaptację i wyposażenie mieszkań oraz budynków mieszkalnych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności; 2) przystosowanie pojazdów mechanicznych do potrzeb wynikających z niepełnosprawności; 3) zakup i naprawę indywidualnego sprzętu, urządzeń i narzędzi technicznych niezbędnych w rehabilitacji oraz ułatwiających wykonywanie czynności życiowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, z wyjątkiem sprzętu gospodarstwa domowego; 4) zakup wydawnictw i materiałów (pomocy) szkoleniowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności; 5) odpłatny pobyt na turnusie rehabilitacyjnym; 6) odpłatny pobyt na leczeniu w zakładzie lecznictwa uzdrowiskowego, pobyt w zakładzie rehabilitacji leczniczej, zakładach opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych oraz odpłatność za zabiegi rehabilitacyjne; 7) opłacenie tłumacza języka migowego; 8) kolonie i obozy dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej; 9) odpłatny, konieczny przewóz na niezbędne zabiegi leczniczo-rehabilitacyjne: karetką transportu sanitarnego lub innymi niż karetka środkami transportu sanitarnego, 10) odpłatne przejazdy środkami transportu publicznego związane z pobytem: na turnusie rehabilitacyjnym, w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego, zakładach rehabilitacji leczniczej, zakładach opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych, na koloniach i obozach dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

Wydatki limitowane - kwotę przysługującego odliczenia oblicza się z uwzględnieniem „górnego” lub „dolnego” limitu kwotowego. Należą do nich wydatki poniesione na: 1) utrzymanie psa asystującego, o którym mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji (...)

V. ULGA REHABILITACYJNA CD.

(...) zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 426 z późn. zm.) tj. odpowiednio wykształconego i specjalnie oznaczonego psa, który ułatwia osobie niepełnosprawnej aktywne uczestnictwo w życiu społecznym – maksymalna kwota odliczenia w roku podatkowym wynosi 2280 zł; 2) używanie samochodu osobowego stanowiącego własność podatnika mającego na utrzymaniu osobę niepełnosprawną albo dzieci niepełnosprawne, które nie ukończyły 16. roku życia – maksymalna kwota odliczenia w roku podatkowym wynosi 2280 zł; 3) leki, jeśli lekarz specjalista stwierdzi, że osoba niepełnosprawna powinna stosować określone leki stale lub czasowo. W tym przypadku odliczeniu podlegają wydatki w wysokości stanowiącej różnicę pomiędzy wydatkami faktycznie poniesionymi w danym miesiącu a kwotą 100 zł.

Odliczeniu nie podlegają wydatki (choćby wymienione w katalogu), które w całości zostały sfinansowane ze środków zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych, zakładowego funduszu aktywności, PFRON lub ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia, zakładowego funduszu świadczeń socjalnych albo w całości zostały zwrócone podatnikowi w jakiegokolwiek formie.

VI. ULGOWE PRZEJAZDY ŚRODKAMI PUBLICZNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO

Do ulgi 78 % przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego oraz autobusowego, na podstawie biletów jednorazowych lub miesięcznych są uprawnione dzieci i młodzież niepełnosprawne oraz jedno z rodziców lub opiekun dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością (w przypadku rodzica lub opiekuna ulga ta dotyczy wyłącznie biletów jednorazowych). Uprawnienie to obejmuje wyłącznie przejazd z miejsca zamieszkania lub miejsca pobytu do przedszkola, szkoły, szkoły wyższej, placówki opiekuńczo-wychowawczej, placówki oświatowo-wychowawczej, specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego, specjalnego ośrodka wychowawczego, ośrodka umożliwiającego dzieciom i młodzieży spełnianie obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, ośrodka rehabilitacyjno-wychowawczego, domu pomocy społecznej, ośrodka wsparcia, zakładu opieki zdrowotnej, poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, a także na turnus rehabilitacyjny – i z powrotem.

VII. ULGOWE PRZEJAZDY KOMUNIKACJĄ MIEJSKĄ (ZTM)

Do przejazdów bezpłatnych uprawnione są dzieci i młodzież niepełnosprawne do 18-go roku życia na podstawie legitymacji osoby niepełnosprawnej oraz opiekun wyżej wymienionej osoby, tylko w przypadku, gdy towarzyszy tej osobie w podróży – na podstawie dokumentu poświadczającego uprawnienia osoby niepełnosprawnej. Uprawnienie dotyczy tylko jednej osoby będącej opiekunem osoby niepełnosprawnej.

WAŻNE ADRESY ORAZ TELEFONY:

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Będzinie (PZOoN)

ul. Ignacego Krasickiego 17
42-500 Będzin
Telefon: (32) 368-08-04

Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie Śląskim (WZOoN)

ul. Powstańców 41a
40-024 Katowice
Telefon: (32) 207-78-15

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Będzinie (PCPR)

ul. Ignacego Krasickiego 17
42-500 Będzin
Telefon: (32) 267-81-08

Powiatowy Urząd Pracy w Będzinie (PUP)

ul. Ignacego Krasickiego 17
42-500 Będzin
Telefon: (32) 729-59-41

Urząd Skarbowy w Będzinie (US)

ul. Józefa Retingera 1
42-500 Będzin
Telefon: (32) 762-77-00

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Będzinie (MOPS)

ul. 11 Listopada 1
42-500 Będzin
Telefon: (32) 296-21-31

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czelandzi (MOPS)

ul. 17 Lipca 27
41-250 Czelandź
Telefon: (32) 265-14-42

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojkowicach (MOPS)

ul. Jana III Sobieskiego 125
42-580 Wojkowice
Telefon: (32) 769-50-80

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławkowie (MOPS)

ul. Kościelna 11
41-260 Sławków
Telefon: (32) 260-82-28

Ośrodek Pomocy Społecznej w Siewierzu (OPS)

ul. Żwirki i Wigury 16
42-470 Siewierz
Telefon: (32) 649-94-90

Ośrodek Pomocy Społecznej w Bobrownikach (OPS)

ul. Kościuszki 25C
42-584 Dobieszowice
Telefon: (32) 287-78-63

Ośrodek Pomocy Społecznej w Psarach (OPS)

ul. Szkolna 100
42-512 Psary
Telefon: (32) 267-22-62

Ośrodek Pomocy Społecznej w Mierzęcicach (OPS)

ul. Wolności 46A
42-460 Mierzęcice
Telefon: (32) 284-23-83